

RIKSDAGENS SVAR 55/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av statistiklagen och av 2 och 3 § i lagen om landsbygdsnäringsstatistik

Ärende

Regeringen har till 2012 års riksmöte överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av statistiklagen och av 2 och 3 § i lagen om landsbygdsnäringsstatistik (RP 154/2012 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 6/2013 rd).

Beslut

Nu församlade riksmöte har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av statistiklagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i statistiklagen (280/2004) 1 § 3 mom., 2 § 2 mom. 1 punkten, 3 §, 9 § 1 mom., 10 § 1 mom., 12 § 1 mom., 13 §, 14 § 4 mom., 15 §, 18 § 2 mom. 1, 4 och 7 punkten, 19 § 1 mom., 22 och 23 §, 24 § 1 mom. samt 26 och 27 §, av dem 23 § sådan den lyder i lag 1439/2009, samt *fogas* till 2 § ett nytt 3 mom. samt till lagen nya 10 a, 13 a och 13 b § som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Bestämmelser om statistik som ingår i Europeiska gemenskapens statistiska program finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG, Euratom) nr 1101/2008 om utlämnande av insynsskyddade statistiska uppgifter till Europeiska gemenskapernas statistikkontor, rådets förordning (EG) nr 322/97 om gemenskapstatistik och rådets beslut 89/382/EEG,

Euratom om inrättande av en kommitté för Europeiska gemenskapernas statistiska program. Bestämmelserna i denna lag tillämpas på denna statistik till den del den ovan nämnda förordningen inte är tillämplig.

2 §

Statens statistikväsen och myndigheter som framställer statistik

I denna lag avses med

1) *statistikmyndigheter* Statistikcentralen som allmän myndighet inom statens statistikväsen

samt Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, Tullen samt Institutet för hälsa och välfärd när de sköter lagstadgade uppgifter i anknytning till statistikframställning,

— — — — —
Statistikmyndigheterna och övriga myndigheter som framställer statistik är yrkesmässigt oberoende när de sköter uppgifter som omedelbart anknyter till utvecklande, framställning och spridning av statistik. Dessa myndigheter ska arbeta opartiskt, objektivt, tillförlitligt och kostnadseffektivt samt sörja för att statistiksekretessen iakttas.

3 §

Lagens syfte

För att säkerställa tillgången till tillförlitliga statistiska uppgifter som behövs för beslutsfattandet och planeringen i samhället och för att uppfylla förpliktelser i anslutning till det internationella statistiksamarbetet är syftet med denna lag att förenhetliga och effektivisera de principer och förfaringssätt som tillämpas vid insamling, bearbetning, användning, utlämnande och bevarande av uppgifter, att främja en god statistiksed inom statens statistikväsen samt att säkerställa att rättigheterna förverkligas för dem som lämnar uppgifter för statistiska ändamål eller som uppgifterna gäller. Syftet med lagen är även att främja användningen av uppgifter som insamlats för statistiska ändamål för vetenskaplig forskning och statistiska utredningar av samhällsförhållandena.

9 §

Informationsskyldighet när uppgifter samlas in

Myndigheter som framställer statistik ska när uppgifter samlas in skriftligen eller på något annat ändamålsenligt sätt ge uppgiftslämnarna en redogörelse för ändamålet med uppgifterna, vilka förfaringssätt som används vid framställning av statistiken, huruvida uppgiftsskyldighet föreligger och motiveringen till den eller huruvida det är frivilligt att lämna uppgifter, uppgiftslämnarens rättigheter, hur skyddet av uppgifterna har ordnats samt hur länge uppgifterna ska bevaras och andra behövliga omständigheter som påverkar lämnandet av uppgifter. Om det är frivilligt att lämna uppgifterna ska den myndighet som samlar in dem underrätta också företrädarna för uppgiftslämnarna om detta.

— — — — —

10 §

Principer vid bearbetning av uppgifter

Vid sammanslagning, bevarande, förstöring och övrig bearbetning av uppgifter som samlats in för statistiska ändamål ska det ses till att skyddet för någons privatliv, skyddet av någons personuppgifter eller någons affärs- eller yrkeshemlighet inte äventyras.

10 a §

Tid för bevarande av uppgifter

Statistikmyndigheter och övriga myndigheter som framställer statistik får bevara de uppgifter som de samlat in för statistiska ändamål så länge det är nödvändigt med tanke på uppnåendet av syftet med denna lag, om det inte föreskrivs något annat om bevaring av uppgifter i någon annan lag som gäller en ovan avsedd myndighet. Efter detta ska uppgifterna förstöras inom ett år, om inte Arkivverket med stöd av arkivlagen (831/1994) bestämmer att uppgifterna ska bevaras varaktigt. När nödvändigheten av att bevara uppgifterna bedöms ska man beakta vad som föreskrivs i 12 § 2 mom. i personuppgiftslagen.

4 kap.

Utlämnande av uppgifter som samlats in för statistiska ändamål

12 §

Sekretessbelagda och offentliga uppgifter

Bestämmelser om offentlighet och sekretess beträffande uppgifter som lämnats för statistis-

ka ändamål samt om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande när det gäller dem finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Vad som föreskrivs i 24 § 1 mom. 16 punkten i den lagen tillämpas likväl inte på uppgifter som en myndighet som framställer statistik förfogar över och som beskriver statliga och kommunala myndigheter, deras verksamhet och uppgifter samt produktionen av offentlig service, och inte heller på uppgifter som gäller företag och sammanslutningar enligt 18 § i denna lag.

13 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Oberoende av vad som någon annanstans i lag föreskrivs om myndigheternas skyldighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter, får uppgifter som en statistikmyndighet erhållit för statistiska ändamål lämnas ut till utomstående endast på de grunder som anges i denna lag eller i någon annan lag som särskilt gäller statens statistikväsen, eller med uttryckligt samtycke av den som uppgifterna gäller. Dessa uppgifter får inte lämnas ut för att användas vid undersökningar eller utredningar, tillsyn, rättegångar, administrativt beslutsfattande eller vid någon annan motsvarande behandling av ärenden som gäller personer, företag, sammanslutningar eller stiftelser.

En statistikmyndighet får lämna ut sekretessbelagda uppgifter som den samlat in för statistiska ändamål

1) för vetenskaplig forskning och statistiska utredningar som gäller samhällsförhållandena,

2) till en annan statistikmyndighet, för utvecklande, framställning och kvalitetsförbättring av statistik som hör till den myndighetens verksamhetsområde,

3) till en annan myndighet som hör till det europeiska statistiksystemet, för utvecklande, framställning och kvalitetsförbättring av sådan europeisk statistik som den myndigheten svarar för,

4) till Finlands Bank för utvecklande, framställning och kvalitetsförbättring av sådan europeisk statistik som Finlands Bank svarar för,

5) till en annan statistikmyndighet för att tekniskt bilda forskningsmaterial för vetenskaplig forskning och statistiska utredningar av samhällsförhållandena.

En statistikmyndighet får inte i situationer som avses i 2 mom. 1 punkten lämna ut uppgifter på basis av vilka ett statistiskt objekt kan identifieras direkt. Statistikmyndigheten kan emellertid i situationer som avses ovan ge tillgång till sådana sekretessbelagda uppgifter på basis av vilka det statistiska objektet kan identifieras indirekt. I de situationer som avses i 2 mom. 2—5 punkten får de nödvändiga identifikationsuppgifterna lämnas ut.

Statistikmyndigheten beslutar om utlämnande av uppgifter och om rätt att få tillgång till uppgifter. Uppgifter som lämnats ut eller som någon fått tillgång till får inte lämnas ut vidare, om inte statistikmyndigheten ger sitt tillstånd till detta. Bestämmelser i övrigt om utlämnande av eller tillgång till uppgifter finns i 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Bestämmelserna i 1—4 mom. utgör inget hinder för att uppgifterna lämnas tillbaka till den myndighet som har lämnat uppgiftsmaterialet till statistikmyndigheten.

Bestämmelser om utlämnande av uppgifter som övriga myndigheter som framställer statistik särskilt har samlat in för statistiska ändamål finns i 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Det är likväl alltid dessa övriga myndigheter som framställer statistik som beslutar om beviljande av tillstånd.

13 a §

Avidentifierade filer

Oberoende av den sekretess som avses i 12 § får en statistikmyndighet producera och för offentligt bruk överlåta sådana avidentifierade filer som framställts av uppgifter som samlats in för statistiska ändamål och från vilka identifikationsuppgifterna har avlägsnats och som har bearbetats på ett sådant sätt att det statistiska ob-

jektet inte kan identifieras vare sig direkt eller indirekt.

13 b §

Sätt och metoder för att lämna ut uppgifter

Uppgifter som samlats in för statistiska ändamål får lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning, i något annat format som kan behandlas tekniskt eller elektroniskt, i skriftlig form eller på något annat för ändamålet lämpligt, tryggt och tillförlitligt sätt.

14 §

Statistikcentralens rätt att samla in uppgifter med stöd av uppgiftsskyldighet

—————
Pensionsskyddscentralen, Folkpensionsanstalten, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto — Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund r.y. och försäkringsanstalter som bedriver lagstadgad socialförsäkring är trots sekretessbestämmelserna dessutom skyldiga att lämna de uppgifter som de förfogar över och som gäller socialförsäkringsavgifter som betalats av försäkringspliktiga.
—————

15 §

Statistikcentralens rätt att samla in personuppgifter med stöd av uppgiftsskyldighet

Statliga myndigheter är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen de personuppgifter som är nödvändiga för statistikframställningen och som beskriver en persons

- 1) socioekonomiska och demografiska egenskaper, inbegripet etniskt ursprung och religion,
- 2) boendeförhållanden och andra levnadsförhållanden,
- 3) inkomster, sociala förmåner, förmögenhet och egendom som personen äger och besitter samt personens ekonomiska ställning i övrigt,
- 4) närings- eller yrkesverksamhet,

5) utbildning, sysselsättning och arbetsförhållanden,

6) delaktighet i trafikolyckor och olycksfall samt orsakerna till och följderna av dem,

7) ådömda straff och egenskaper av brottsoffer,

8) erhållande av rättshjälp eller behandling av personens ärenden inom domstolsväsendet och hos utökningsmyndigheter och andra verkställande myndigheter,

9) anlitande av polisens, Gränsbevakningsväsendets och Tullens tjänster samt egenskaper av föremål för dessa myndigheters verksamhet,

10) kandidatur i val och övriga samhälleliga verksamhet.

Statliga myndigheter är trots sekretessbestämmelserna dessutom skyldiga att lämna Statistikcentralen uppgifter som är nödvändiga för framställande av statistik och som beskriver energiformen för uppvärmning och energianvändningen i byggnader som ägs eller innehas av en person, ett företag eller en sammanslutning.

Näringsidkare och andra arbetsgivare är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen de personuppgifter som är nödvändiga för statistikframställningen och som gäller de anställdas löner, arbetstider, yrken och arbetsställen. Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet, jordbrukare och fiskare är dessutom trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen de personuppgifter enligt 14 § 3 mom. om sin verksamhet som är nödvändiga för statistikframställningen.

Pensionsskyddscentralen, Folkpensionsanstalten och Keva är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen de nödvändiga personuppgifter som de förfogar över och som gäller de försäkrades yrken, anställningsförhållanden och utbetalda förmåner.

Organisationer som ordnar utbildning enligt lag eller beslut som meddelats med stöd av lag är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att i fråga om varje elev lämna Statistikcentralen för statistikframställningen nödvändiga personuppgifter om eleverna, de examina de avlagt och den undervisning de fått.

Skatteförvaltningen är trots bestämmelserna i lagen om ett system för betalningstjänst- och

deklarationsservice för småarbetsgivare (658/2004) skyldig att till Statistikcentralen förmedla sådana personuppgifter och övriga uppgifter som är införda i systemet för betalningstjänst- och deklarationsservice och som är nödvändiga för statistikframställningen.

Känsliga personuppgifter får, utöver vad som föreskrivs i 1 mom. 1, 3, 7, 9 och 10 punkten, samlas in hos uppgiftslämnarna bara när en känslig uppgift direkt har påverkat erhållandet av utbildning, förmåner eller service eller den form i vilken de ges eller när den känsliga uppgiften indirekt framgår av uppgifter som gäller erhållandet av utbildning, förmåner eller service, myndighetsbeslut eller orsakerna till och följderna av en trafikolycka eller ett olycksfall.

18 §

Offentlighet i fråga om uppgifter om företag och sammanslutningar

Följande uppgifter om näringsidkare, yrkesutövare, sammanslutningar och stiftelser är offentliga:

1) uppgifter om företags- och organisationsnummer och ett sådant nummers giltighetstid samt om juridisk form, namn, bransch, språksignum, hemkommun samt adress och annan kontaktinformation,

4) uppgifter om omsättningens storleksklass och om typindelning av företagsverksamhet,

7) uppgifter om mervärdesskattskyldighet, egenskap av primärproducent, verksamhet som arbetsgivare och anteckning i förskottsuppbördsregistret,

19 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Utöver det som föreskrivs i 13 § 1—4 mom. får Statistikcentralen för vetenskaplig forskning

och för statistiska utredningar av samhällsförhållandena lämna ut uppgifter jämte identifikationsuppgifter om personers ålder, kön, utbildning, yrke och socioekonomiska ställning under förutsättning att den som får uppgifterna har rätt enligt personuppgiftslagen att behandla dessa uppgifter.

22 §

Användning av utomstående tjänster

En myndighet som framställer statistik kan låta utomstående utföra deluppdrag eller stöduppdrag som hänför sig till statistikproduktions olika skeden. När myndigheten överväger att anlita utomstående och utarbetar villkor för uppdraget samt ordnar övervakningen ska den speciellt beakta synpunkterna på skyddet för privatliv och personuppgifter samt skyddet för afärs- eller yrkeshemligheter.

23 §

Vite

Om en uppgiftsskyldig försummar att lämna uppgifter inom utsatt tid, får statistikmyndigheten vid vite förelägga den uppgiftsskyldige att lämna uppgifterna i enlighet med vad som föreskrivs i viteslagen (1113/1990). Ett villkor för att vite ska kunna föreläggas är att samråd enligt 6 § i denna lag har ordnats.

24 §

Brott mot statistiksekretess

Till straff för brott mot sekretessen, tystnadsplikten och förbudet mot utnyttjande enligt 12 och 13 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen (39/1889), om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs på något annat ställe i lag.

26 §

Delgivning av förvaltningsbeslut

Beslut av myndigheter som framställer statistik får delges parterna per post. Om inte något annat visas i samband med besvär, anses ändringssökanden ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den dag då beslutet postades. Beslut av myndigheter som framställer statistik kan också delges parterna elektroniskt så som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

27 §

Begäran om omprövning och ändringssökande

Den vars rätt, intresse eller skyldighet berörs av ett beslut som fattats med stöd av denna lag av en myndighet som framställer statistik får begära omprövning av beslutet hos myndigheten i fråga på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003).

Det beslut som den myndighet som framställer statistik fattat med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär på det

sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet kan verkställas trots att det inte vunnit laga kraft, om inte fullföljdsmyndigheten förbjuder verkställigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Statistikmyndigheten får för vetenskaplig forskning och statistiska utredningar som gäller samhällsförhållandena i enlighet med 13 § lämna ut eller ge tillgång till uppgifter som den med uppgiftslämnarens samtycke har samlat in för statistiska ändamål före ikraftträdandet av denna lag, oberoende av vilken information om uppgifternas användning och utlämnande som har getts till uppgiftslämnarna vid insamlingen av uppgifterna. Tillstånd för behandling av uppgifter kan emellertid ges endast om det inte är möjligt att på nytt få uppgiftslämnarens samtycke på grund av den stora mängden uppgifter, åldern på uppgifterna eller någon annan sådan omständighet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 2 och 3 § i lagen om landsbygdsnäringsstatistik

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om landsbygdsnäringsstatistik (1197/1996) 2 § 3 mom. och 3 § som följer:

2 §

Uppgiftsskyldighet

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt är trots sekretessbestämmelserna skyldig att lämna informationstjänstcentralen de uppgifter som

pensionsanstalten har om gårdsbruksenheter, besittningen av dem och anlitandet av avbytar-service för lantbruksföretagare samt namn-, personbetecknings- och adressuppgifter för ägare och innehavare av gårdsbruksenheter i fråga om dem som bedriver verksamhet som avses i 1 §.

3 §

Insamlande av, sekretess för och utlämnande av uppgifter

Denna lag tillämpas även på statistiska uppgifter som samlats in i samband med registerföringen enligt lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008).

Bestämmelser om grunderna för och organiseringen av insamlandet av uppgifter, bearbetningen av uppgifter och framställandet av statistik samt sekretess för och utlämnande av uppgifter finns i statistiklagen (280/2004).

Trots vad som föreskrivs i 13 § i statistiklagen får informationstjänstcentralen för vetenskaplig forskning och statistiska utredningar även lämna ut med identifikationsuppgifter försedda uppgifter om personers ålder, kön, utbildning och yrke, under förutsättning att den som får uppgifterna har rätt enligt personuppgiftslagen (523/1999) att samla in och lagra dessa uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 2 maj 2013
